

HIEKKALAATIKKO

The background of the entire cover is a stylized desert landscape. The sky is a solid dark blue. A large, solid tan circle representing the sun or moon is positioned in the upper half, partially behind the title. The desert floor is a light yellow, and the dunes are depicted with smooth, flowing shapes in various shades of orange and tan. A small, dark silhouette of a person is walking away from the viewer in the lower center of the frame.

P E T R I A S P E G R E N

Esipuhe

Tämä kirja on autofiktiota.

Se pohjautuu tapahtumiin, jotka ovat minulle totta,

mutta se ei ole tarkka kuvaus todellisuudesta.

Muisti ei toimi niin.

Se valikoi, järjestää ja joskus myös suojaa.

Olen kirjoittanut tämän siitä näkökulmasta, jossa silloin olin.

Se on yksi tapa nähdä tapahtunut, ei ainoa.

Ihmiset ja tilanteet ovat saaneet muotonsa tämän kertomuksen sisällä.

Kaikkea ei ole kerrottu niin kuin se tapahtui,

mutta kaikki on kirjoitettu kuin se tuntui.

Tämä ei ole selitys.

Eikä lopullinen totuus.

Tämä kirja on omistettu lapsilleni sekä Mariamille kultaisessa häkissä. Olet edelleen ajoittain mielessäni.

Petri Aspegren

Hiekkalaatikko

© 2026 Petri Aspegren

Kannen suunnittelu: Aino Aspegren

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763 Hamburg, Saksa

ISBN: 978-952-89-2934-5

LUKU 1

Oulu oli harmaa jo ennen kuin aurinko lakkasi yrittämästä. Kaupungin ilma maistui metallilta, ikään kuin hengittäisi vanhoja putkia, ja taivas riippui matalalla, sen varjo ulottui jokaiseen huoneeseen, jossa olin joskus kuvitellut alkavani alusta. Talvet eivät tulleet rytinällä, vaan hivuttautuivat ihon alle ja kasvojen perusilmeeseen. Harmaus ei ollut väri vaan tunne, joka istui harteilla kuin huomaamaton painoliivi.

Työ vei minua päivä kerrallaan, ei suurina paloina vaan pieninä murusina, jotka katosivat huomaamatta. Luentosalin valot surisivat kuin väsyneet karpäset. Harjoitusnuken kasvot pysyivät aina samoina, vaikka maailma niiden ympärillä muuttui. Airway, breathing, circulation: sanat, jotka olivat ennen olleet ensimmäisiä siltoja hengen ja kuoleman välillä, alkoivat kuulostaa kolmelta satunnaiselta tavulta, joilla ei avattu mitään muuta kuin PowerPoint-esityksen seuraava dia.

Suomen korkeakoulukenttä oli muuttunut nopeammin kuin olisin koskaan uskonut. Ensihoidon opettaminen ei ollut enää tulevien ammattilaisten kasvattamista, vaan tutkintojen valmistamista. Valmistumisaikatauluja ja läpäisyprosentteja

tarkasteltiin kuten tehdas tarkastelee tuotantolukuja. Kirjaukset, tilastot, laatumittarit. Kaikkialla odotti raportti, joka kertoi, miten sinä onnistuit, ja se kertoi sen numeroilla, jotka eivät nähneet opiskelijaa tai potilasta silmissä.

Opiskelijat halusivat harjoitella, heillä paloi halu oppia. Siinä oli kaikkein suurin suru: heissä oli se kipinä, jota itse suojelin. He olisivat halunneet painaa kädet nukan rintakehää vasten, harjoitella intubaatiota uudestaan ja uudestaan, kokeilla, erehtyä ja onnistua. Mutta meillä ei ollut aikaa. Meiltä puuttui välineitä. Jokainen harjoitus oli kompromissi. Kaikki aika meni tulipalojen sammuttamiseen, ei siihen, ettei niitä olisi syttynyt, vaan siihen että järjestelmä rakensi ne itse.

Yritin taistella. Kirjoitin anomuksia välineistä, ehdotin lisää harjoitusaikaa, perustelin miten jokainen minuutti simulointia vähentää oikean potilaan riskiä. Mutta tuntui kuin olisin heitellyt kiviä tuuleen. Vastaus oli aina sama: - Ei kuulu budjettiin. Toisin sanoen: opeta vähemmän, päästä läpi helpommin. Minä olin ensihoidon opettaja, jonka työkalut oli käännetty teoriaksi, ja tiesin mitä se tarkoitti kentällä: joku maksaisi siitä hinnan myöhemmin.

Pyrin paikata pysähtyneisyyttä liikkeellä. Kävin kuntosalilla, missä televisiossa pyörivät musiikkivideot olivat kuin todiste toisenlaisesta rytmistä. Pyöräilin kosteita katuja pitkin niin, että huuruisen hengityksen seasta syntyi hetken illuusio voiman palautumisesta. Mutta sisälle tullessa liike pysähtyi, ja hiljaisuus palasi. Liikkuminen ei muuttanut mitään, se vain siirsi ajatuksia sivuun hetkeksi.

Lapset asuivat Torniossa äitinsä kanssa. Kun he tulivat minua tapaamaan, näin heissä aina uutta kasvua ja muutosta. Heidän kanssaan elämä oli kirkkaampaa: kalastusta, pyörälenkkejä ja niitä hetkiä, jolloin jokin heidän sanomisensa sai minut tajuamaan, että olen yhä jonkun

tarinan tärkein hahmo. Mutta sunnuntai-iltaisin, kun he lähtivät takaisin Tornioon, olo oli taas tyhjä. Ajoin hissillä asuntooni ja tunsin kuin olisin palaamassa paikkaan, jossa en enää tiennyt omaa rooliani.

Vanhempani asuivat yhä lähellä, ja heidän luonaan maailma tuntui aina pysähtyneeltä, Tornio oli säilynyt pitkälti samankaltaisena kuin se oli jättäessäni sen taakse vuosia sitten. Äidin leipoma pulla ja isän käytännölliset kysymykset olivat tuttuja ankkureita. Mutta jokainen kerta, kun sanoin, että kaikki on hyvin, äiti katsoi liian syvälle, kuin yrittäisi nähdä varjotkin. En antanut hänen nähdä, en halunnut olla se, jota varten pidetään huolta.

Ystävät puhuivat matkoista, uusista harrastuksista ja suunnitelmista. Minä nyökkäilin, nauroin oikeissa kohdissa ja sanoin - ehkä ensi kerralla. Totuus oli, että olin lakannut näkemästä tulevaisuutta kuukautta pidemmälle. Oli vain viikkoja, joista piti selvitä.

Ehkä siksi aloin huomata pieniä asioita liikaa. Bussipysäkillä sade hakkasi asfalttia niin tasaisesti, että siinä oli rytmi. Katsoin veden kerääntyvän kengänkärjille ja tunsin, että jos en liiku, jähmetyn osaksi maisemaa. Bussin valot ilmestyivät mutkan takaa, ja kuvittelin sekunnin ajan jättäväni koko kaupungin taakseni. Mutta nousin kyytiin kuten aina ja katsoin maiseman vaihtuvan, vaikka mikään ei todellisuudessa muuttunut.

Se ilta, jolloin jokin liikahti sisällä, ei ollut dramaattinen. Ei romahdusta, ei selkeää hetkeä, jolloin kaikki olisi mennyt rikki. Oli vain väsymys, joka ei ollut enää tunne, vaan olotila, joka täytti jokaisen tyhjän kohdan. Avasin tietokoneen. Yhden viestin verran elämä ehdotti vaihtoehtoa: - Kiinnostaisiko työ Arabiemiraateissa - uusille opettajille tarjolla asunto ja aurinko. Lähettäjänä Paul, brittiprofessori ja selvästi jonkinlainen rekrytoija.

Nauroin ensin. Se oli typerää, enkä ollut sellaista ihminen, joka lähtisi. Mutta ajatus ei hävinnyt, se jäi pintaan kuin haalea muste, joka ei suostu peseytymään. Aamulla se nousi esiin ajatukseni reunalta: miksi en? Ehkä jossakin toisaalla opettaminen olisi vielä opettamista.

Sinä päivänä luennolla sanat takertuivat kurkkuun. Opiskelijat eivät huomanneet mitään, mutta minä tiesin: jokin oli liikahtanut. Tuntui kuin sumun läpi olisi kaukana näkynyt valo, ei kirkas mutta silti olemassa. Jotain muuta kuin tämä.

Illalla kävelin kotiin pidempää reittiä, röntä piiskasi kasvoja, ja jokainen askel tuntui kysyvän, haluanko todella jatkaa näin. Kotona laitoin veden kiehumaan, mutten muistanut miksi. Höyry nousi ilmaan kuin muistuttaen, että kaikki lämpö haihtuu lopulta, ellei sitä pidä yllä.

En kertonut kenellekään. En vielä. Avasin selaimen uudelleen ja luin ilmoituksen loppuun. Hakuaika päättyy ensi viikolla. Suljin tietokoneen, mutta ajatus jäi auki.

Yöllä näin unta merestä, joka ei ollut Itämeri. Se oli kirkas ja lämmin ja sillä oli väri, jota en ollut Suomessa nähnyt. Sen yllä aurinko pysyi paikallaan, eikä sekään tuntunut mahdolliselta, mutta jokin siinä unessa oli enemmän totta kuin hereillä olemisessa. Herätessäni en tiennyt, oliko se muisto jostakin, mitä ei vielä ollut tapahtunut. Mutta tiesin tämän: jos en tekisi mitään, mikään ei muuttuisi.

Ja ehkä se oli pahin mahdollinen vaihtoehto.

LUKU 2

Rekrytointiprosessi alkoi puhelinsoitosta, joka kuulosti enemmän huijaukselta kuin mahdollisuudelta. Headhunter, niin hän itseään kutsui, mies, jonka äänessä oli liikaa varmuutta ja liian vähän epäilystä. Hän kertoi edustavansa maailman huippuoppilaitosta. En kysynyt, kuka oli määritellyt sen huipuksi. Siinä vaiheessa mikä tahansa, mikä ei ollut Oulun loskaa tai samaa kahvia tarjoileva huoltoasema, tuntui jo korkeammalta todellisuudelta.

Olin niin kyllästynyt arkeeni, että pelkkä ajatus jostakin muusta sai sydämen lyömään nopeammin tai ehkä se oli pelkoa, naamioituneena toivoksi. Headhunter mainitsi palkan ohimennen, mutta minä jäin siihen kiinni kuin kala verkkoon. Summa oli sellainen, jota Suomessa maksetaan vain yritysjohtajille, jääkiekkoilijoille ja LinkedIn-persoonille, jotka julkaisevat kuvan kahvikupista ja puhuvat strategisen vision lanseeraamisesta oman elämänsä kanssa.

Minä en ollut mitään niistä. Silti jokin sisälläni heräsi. Voisinko minäkin ansaita enemmän kuin väsymyksen?

Ensimmäinen Teams-soitto oli kevyttä small talkia. Olin hikinen olohuoneessa, verkkokameran edessä, paidan kaulus huonosti silitettynä ja pakastepizza sulamassa pöydällä. Oulun kesä siivilöityi verhojen läpi värittömänä. He kysyivät työhistoriastani. Vastasin niin hyvin kuin pystyin, vaikka englanti kulki kuin märkää betonia pitkin: raskasta, kömpelöä ja vääriin suuntaan valuvaa. Hymyilin kuitenkin,

nyökkäilin, toivoin että kameran rakeisuus peittäisi epävarmuuteni.

Sitten tuli varsinainen haastattelu. Nadine ja Riaz, mahdolliset tulevat kollegani hymyilivät liikaa ja nyökyttelivät väärissä kohdissa. Heidän taustansa oli kuin toisesta maailmasta: heidän CV:nsä kattoi enemmän maita kuin minun puhelinlaskuni liittymiä, omia ja lasten. Pidín opetusnäytteen potilaan ensiarviosta, mutta sanat eivät löytäneet rytmiä.

Danger, response, airway, breathing... – luettelín kuin omaa hautakiveäni. Yhden kysymyksen kohdalla jouduin myöntämään, etten ollut varma. Riaz kirjoitti jotain muistiin. Tunsin sen fyysisesti vatsassa. Näytin osaamattomalta ammatissa, jossa osaamattomuus maksaa ihmisen hengen.

Sitten tuli kysymys, joka iski syvemmälle kuin muut:
- What is your philosophy of teaching?
Katselin ruutua ja mietin, milloin minusta oli tullut mies, joka joutuu miettimään sellaista. Ennen se oli ollut itsestäänselvyys: opetan, jotta joku pelastuisi. Nyt epäilin, olinko enää varma siitäkään.

Turvallisuusselvitys tuntui kuulustelulta. Lähetin todistuksia, rikosrekisteriotteita, passikuvia, lääkärintodistuksia. Vastasin kysymyksiin, joita en tiennyt olevani velvollinen edes miettimään:

Onko tatuointeja?

Onko poliittista aktiivisuutta?

Onko aiemmin asunut maassa, jossa on konflikteja?

Olenko velkaa jollekin?

Olenko velkaa itselleni?

Lähetin dokumentteja yöllä, aamulla ja työpäivän tauoilla. Jokainen sähköposti oli kuin lupahakemus uuteen elämään.

Kun haastattelu päättyi, olin varma, että olin pilannut kaiken. Nadine kiitti kohteliaasti, Riaz hymyili kohteliaasti, ja

minä suljin tietokoneen vähemmän kohteliaasti. Odotin viikon. Viikko on pitkä, kun elämä seisoo paikallaan. Join kahvia, luin uutisia, kävin Torniossa katsomassa lapsia. Heidän naurunsa oli valo, joka ei vielä jaksanut kantaa Ouluun asti.

Sitten tuli sähköposti.

“Your interview was a success.”

Sana näytti vieraalta, kuin se olisi lipsahtanut väärään postilaatikkoon. Luulin ensin virheeksi. Sitten ajattelin, että ehkä rohkeus on juuri tätä – uskoa sanaan, joka tuntuu liian suurelta.

Kolmas puhelu tuli Paulilta. Hän maalasi kuvan elämästä, joka kuulosti enemmän elokuvatrailerilta kuin todellisuudelta.

“Asunto sisältyy pakettiin.”

“Verovapaa palkka.”

“Kansainvälinen työyhteisö.”

“Merten välinen silta urallesi.”

Hän ei maininnut helvetillisestä kuumuudesta, kulttuurisista sokeista pisteistä tai siitä, että opettaja on aina vieras, vaikka tulisi jäädäkseen.

Kun työtarjous tuli paperilla, tein sen mitä suomalainen tekee vaistomaisesti: aloin tinkiä. Ajattelin, että Lähi-idässä kuuluu testata rajoja. Kirjoitin kohteliaan sähköpostin ja ehdotin pientä korotusta. Sydän hakkasi send-napin alla. Hetken ajan olin neuvottelija, mies joka hallitsee tilanteen.

Sitten tuli vastaus: no increase possible. Lyhyesti, muodollisesti, kylmästi. Vastauksessa ei ollut hymiöitä. Pelko nousi kurkkuun ja nauru tarttui kylkiluihin. Lähetin uuden viestin saman tien:

- Yes, I accept the original offer. Thank you very much.

Sormeni vapisi. Tunsin itseni naurettavaksi. Mutta samalla jotakin kiristyi sisälläni takaisin paikoilleen – ei

kuristaakseen, vaan pitääkseen kasassa. Ehkä tämä oli se hetki, jota olin etsinyt. Ei menestys, vaan suunta.

Rohkeus ei näyttänyt sankariteolta.

Se oli sähköposti, jonka lähetti, vaikka pelotti.

Se oli päätös, jonka teki, vaikka ei ollut varma.

Ulkona oli satanut räntää koko päivän. Silti minulla oli tunne, että jossain päin maailmaa aurinko paistoi juuri minulle.

LUKU 3

On oma taiteenlajinsa pakata koko elämä yhteen matkalaukkuun. Minulla se muistutti enemmän hätävarasemaa kuin muuttokuormaa: vetoketjun väliin puristettuja boksereita, puoliksi unohtuneita muistoja, kaksi kirjaa, jotka olin luvannut itselleni lukea kun on aikaa, ja t-paita, joka tuoksui vielä poikani käsille.

Lattialla istuessani huomasin ensimmäistä kertaa, että tavaroilla on paino vain silloin, kun niihin liittyy muisto. Ja muistoilla on paino vain silloin, kun niissä on joku toinen. Yksin ihminen muuttuu kevyeksi, joskus liiankin.

Yritin sulkea vetoketjun kuin sulkisin oven merneisyyteen: tiukasti, ilman viivettä, päättäen ettei nyt enää käännytä takaisin. Mutta vetoketju vastusti, kuten merneisyys aina vastustaa. Se muljautti, natisi ja nappasi kulmastaan pienen palan kangasta – muistutuksen siitä, että jotain jää väkisin ulkopuolelle.

Olohuoneen nurkassa odottivat tavarat, joista en ollut vielä päättänyt. Valokuvakehys, jossa lasten kasvot hymyilivät niin aidosti, että teki kipeää. Maalaus, jonka tyttäreni oli maalannut minulle lahjaksi – siinä oli merenranta ja tyrskyävä aallokko, tämä lähtee mukaan päätin.

Ajattelin asioita, joita ihminen ajattelee lähtiessään: pojan piirustus, jossa olin sinisellä liidulla piirretty jättiläinen; tyttären kiireessä sutaishen sydän vanhan kauppakuitin taakse. Ajattelin myös asioita, joita ei pitäisi ajatella lainkaan: kuinka helppoa olisi purkaa laukku, vaihtaa suunta ja sanoa, että tulipahan kokeiltua.

Kun työsopimus kolahti sähköpostiin, hetki oli kovempi kuin mikään tavarain jättäminen. Ahdistus nousi syvältä,

kouraisten rintakehää kuin elimistö yrittäisi työntää minut takaisin. Kädet hikosivat, ääni värisi. Mies, joka oli opettanut sydänpysähdyksen elvytyksiä, tajusi pelkäävänsä omaa sydäntään.

Miten autat itseäsi, kun et muista enää, miten hengitetään?

Istuin lattialle, selkä vasten kylmää seinää, ja katselin laukkuani kuin se olisi todiste epäonnistumisesta. Että olin yrittänyt rakentaa elämää, joka ei mahtunut mukaan. Ja vaikka se oli vain kangasta ja vetoketjuja, se tuntui tuomiolta: tässä se on, koko elämäsi. Oliko se oikeasti näin pieni?

Hyvästely lasten kanssa oli näytelmä, jossa repliikit piti improvisoida. Pojan kysymys tuli suoraan: mikset voi vain jäädä? Ei ollut oikeaa vastausta. Tyttären hiljaisuus sattui enemmän kuin mikään ääneen sanottu. Halaus kesti ehkä kymmenen sekuntia, mutta aikaa ei ole helppo venyttää, kun sen pitäisi pysähtyä.

Heidän kättensä lämmön kannoin mukanani sormenpäissä. Se jäi sinne, jottei unohtuisi, mutta teki kaikesta mitä koskin asteen verran kipeämpää.

Vanhempani eivät sanoneet ääneen, että pelkäsivät puolestani. Äiti lähetti viestejä, joissa oli liikaa sydänhymiöitä, kuin ne voisivat paikata kasvavan etäisyyden. Isä puheli omiaan, auton remonteista tai muusta vastaavasta. Lupasin soittaa. Tiesin, ettei soitto poista tuntematonta.

Asunnon siivous oli rituaali, jota en ollut harjoitellut. Jokainen kaappi oli aikakapseli: kadonneita kuitteja, unohtuneita kenkiä, viestejä ihmisiltä, jotka eivät olleet enää elämässäni mukana. Roskakoriin meni asioita, joihin olin joskus takertunut. Jälkikäteen tajusin: ehkä luopuminen ei ole menettämistä, vaan vapauttamista.

Yöllä en nukkunut. En unettomuuden vuoksi, vaan siksi, että pelkäsin heräämistä.

Toppilansalmen kanava aamuyöllä näytti samalta kuin aina, mutta minä en. Seison pysäkillä, sade hiipi niskoille, huppu painoi päähänsä enemmän kuin pitäisi. Odotus tuntui kuin olisin ollut jonkin päätöksen jälkeisessä tyhjiössä: suunta on valittu, mutta merkitys on vielä matkalla.

Muistin, miten poikani kerran heitti kiviä tähän samaan veteen. Silloin en kuunnellut, mitä hän huusi. Nyt ääni tuli takaisin: isi, kato ku miten pitkälle se upposi. Ehkä tämä kaikki oli sitä – hyppy tuntemattomaan, joka uppoaa ennen kuin nähdään, mihin se asettuu.

Bussi tuli ja pysähtyi siihen, mihin se oli aina pysähtynyt. Nousin kyytiin. Tuntui kuin olisin astunut arkkuun, jossa kukaan ei katso pitkään. Ikkunasta heijastuvat kasvot olivat hetken näkyvissä, sitten poissa. Vilahdus oli todiste siitä, että joskus ihminen kulkee ohi itsestäänkin.

Lentokentällä laukku painoi enemmän kuin oli mahdollista. Paino ei tullut tavaroista, vaan niistä asioista, joita ei voinut jättää: pelko, epäily, häpeä, toivo. Metallinpaljastimien keskellä vallitsi outo rauha, kuin maailma olisi hyväksynyt päätöksen, jota minä vielä harkitsin.

Kun kone nousi, Oulu jäi alle kuin haalistunut postikortti, jonka nurkkaan on kirjoitettu: ehkä ensi vuonna. Valot muuttuivat tähdiksi. Pilvien yläpuolella ilma oli kirkas, melkein väritön. Siellä, ilman ja taivaan välissä, oli hetken keveyttä. Ei pakoa, vaan liikettä.

Ehkä tässä oli piste, jossa elämä vaihtaa kieltä. Lentokone kääntyi etelään. Aamu kirkastui pilvien yläpuolella. Tiesin, että jossain alhaalla oli Oulu – ja sen sisällä toinen versio minusta, joka ei koskaan lähtenyt.

Minä lensin kuitenkin. En siksi, että olisin varma, vaan siksi, että olin vihdoin epävarma oikeaan suuntaa.

LUKU 4

Välilasku Pariisissa tuntui vitsiltä. Oulusta lähtenyt mies, jolle Stockmannin Hullut Päivät olivat eksoottisia, seisoi äkkiä Charles de Gaullen terminaalissa – maailman kansainvälisimmässä odotushuoneessa. Kaikki kuulutukset kuulostivat rukouksilta, joita kukaan ei ottanut vakavasti. Ihmiset kulkivat ohi eri kielillä puhuen, eri maailmoista tulleina. Minä seisoin keskellä kuin olisin unohtanut oman kieleni ja saanut tilalle mykkyyn.

Minulla oli aikaa. Liikaa aikaa. Kymmenen tunnin lento takana, kolme tuntia unta ja yksi hämäre päämäärä edessä. Seisoin yksin valtavassa ihmisvirrassa, jossa kukaan ei tiennyt, että minun sisälläni oli meneillään jokin aivan oleellinen muutos. He olivat matkalla jonnekin. Minä olin matkalla jonnekin, jota en vielä osannut nimetä.

Päätin lähteä kaupungille, vaikka tiesin jo, ettei siitä tulisi romanttista kahvittelua Seinen varrella. Metro kulki liian nopeasti, ranskalaiset puhuivat liian kauniisti, ja minä näytin vääralta jokaisessa heijastuksessa – rinkka selässä, silmät punaisina, hikoillen kuin mies, joka ei ollut varma oliko matkalla pois vai kohti.

Pariisi oli kaunis, mutta se oli kauneutta, jota en osannut käsitellä. Oppaiden mukaan Eiffel-torni symboloi valoa. Minulle se oli ruosteinen antenni, joka yritti tavoittaa jotain korkeampaa mutta sai vastaukseksi vain selfiekeppien merkinantovaloja. Ajattelin lapsia: miten he reagoisivat tähän näkymään. Olisiko heidän mielestään ihmeellistä vai vain iso metallikasa, joka törröttää väärässä paikassa.

Kävelin katuja ja yritin näyttää siltä kuin kuuluisin joukkoon. Kukaan ei katsonut takaisin – helpottavaa omalla

tavallaan. Oli rauhoittavaa olla näkymätön juuri silloin, kun sisällä oli kaoottista. Join kahvin kahvilassa, jonka nimeä en muista. Seitsemän euroa. Maku sama kuin Oulun kahden euron termarikahvissa, mutta ympäristö oli toisin: lusikan kilahdus posliiniin, kulunut servietti, tarjoilijan välinpitämätön ystävällisyys. Minua ei tarvinnut esittää kenellekään.

Ranskalaisilla on taito olla kiireettömiä tavalla, joka saa toisen ihmisen tuntemaan itsensä väärin viritetyksi kelloksi. Istuin ja katselin ihmisiä, jotka eivät katsoneet minua. Se tuntui oudolta vapaudelta. Ei postilaatikkoa, ei muistutusmaksuja, ei roolia olla se, joka jaksaa. Ei tarvinnut vastata kysymykseen, miten menee, koska kukaan ei kysynyt.

Kävelin Seineä kohti, Notre Damen varjoon. Katedraali oli yhä arpi kivessä, turistit ottivat kuvia kuin muistoksi haavasta, jota eivät itse olleet saaneet. Minusta tuntui, että he kuvasivat minuakin – miestä, joka oli menettänyt jotain olennaista ja silti seisoj siinä. Pariisi oli kaunis, mutta se oli kauneutta niille, joilla ei ollut kiire selvittää itseään. Minä olin välilaskulla omassa elämässäni.

Kahvi lämmitti kämmentä mutta ei mieltä. Katsoin Seinen pintaa, joka virtasi vaitonaisena ja vahvana – ei kiirehtien, ei epäröiden. Ajattelin, että ehkä selviytyminen on juuri sitä: virtaamista, vaikka ei tiedä minne ollaan menossa. Ensimmäistä kertaa pitkään aikaan olin paikassa, jossa kukaan ei tiennyt kuka olin, eikä se tuntunut uhalta. Se tuntui mahdollisuudelta.

Yritin ottaa valokuvan. Kuvassa näkyi vain minä, väsyneenä, silmäpussit viivakoodina, takki sateesta läpimärkinä. Kuvassa näkyi myös jotakin, mitä en ollut nähnyt pitkään aikaan: liikettä. Kuvan mies ei ollut enää juuttunut paikalleen.

**JOTKUT HÄKIT ON RAKENNETTU
NIIN KAUNIIKSI, ETTEI NIISTÄ
HALUA LÄHTEÄ, EI ENNEN KUIN
ON PAKKO.**

Mitä tapahtuu, kun unelmatyö muuttuu ansaksi?
Kun suomalainen ensihoidon opettaja tarttuu
houkuttelevaan työtarjoukseen Arabiemiraateissa,
kaikki näyttää täydelliseltä. Aurinko paistaa,
palkka on erinomainen ja tulevaisuus täynnä
mahdollisuuksia.

Aavikon loiston takaa paljastuu kuitenkin
maailma, jossa valta, pelko ja hallinta kulkevat
käsi kädessä. Työ muuttuu selviytymistaisteluksi,
lupaukset menettävät merkityksensä ja koti alkaa
tuntua päivä päivältä kaukaisemmalta.

Samaan aikaan Suomessa odottavat lapset,
uudet ihmissuhteet ja kysymys, jota ei voi enää
paeta: Kuinka paljon ihmiseltä voi vaatia ennen
kuin hänen on valittava itsensä?

Hiekkalaatikko on koskettava, paikoin hyytävä ja
syvästi inhimillinen autofiktiivinen romaani
vapaudesta, identiteetistä, isyydestä ja kotiin
palaamisesta.

Tarina ihmisestä, joka matkusti tuhansia
kilometrejä ymmärtääkseen, mitä koti todella
tarkoittaa.

